

REVISTA DE LA COMUNIDAD VALENCIANA

Núm. 4

CENTRE
D'EDUCACIÓ
AMBIENTAL
DE LA COMUNITAT
VALENCIANA

BUTLLETÍ INFORMATIU DEL CENTRE D'EDUCACIÓ AMBIENTAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA

NÚM. 4. QUADRIMESTRAL
EQUIP D'EDUCACIÓ AMBIENTAL DEL CEACV

ÍNDEX

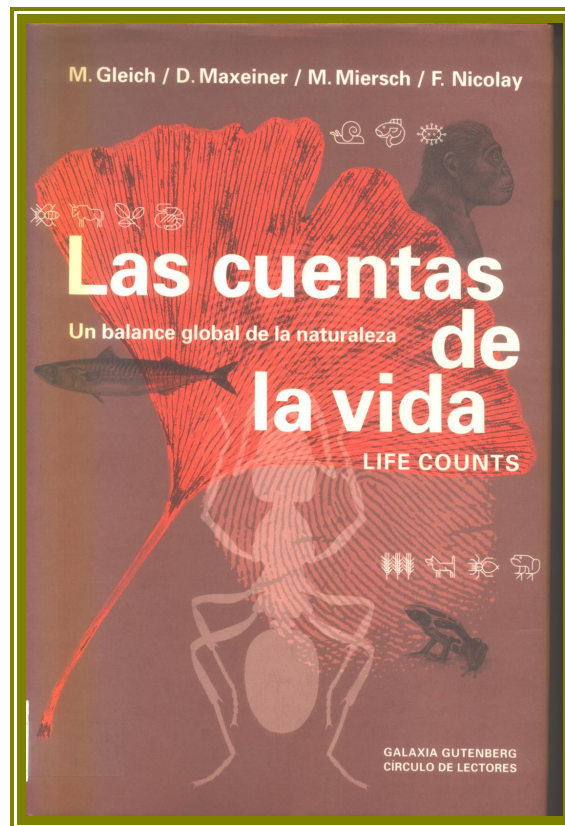
1. LA RESSENYA LITERÀRIA.....	3
2. LA WEB DESTACADA.....	7
3. LES BONES PRÀCTIQUES AMBIENTALS.....	9
4. CONEIX EL CEACV	12
5. ACTIVITATS D'EDUCACIÓ AMBIENTAL D'ALTRES ENTITATS.....	14
6. ACTIVITATS DEL CEACV.....	18
7. EL CENTRE DE DOCUMENTACIÓ DEL CEACV .	19
8. NOVETATS REBUDES AL CENTRE DE DOCUMENTACIÓ DEL CEACV	20

1. LA RESSENYA LITERÀRIA

FENT RECOMPTE DE LA DIVERSITAT BIOLÒGICA

LAS CUENTAS DE LA VIDA. UN BALANCE GLOBAL DE LA NATURALEZA.

M. Gleich, D. Maxeiner, M. Miersch y F. Nicolay. Ed. Galaxia Gutenberg-Círculo de lectores. Barcelona. 2000. 287 pàgines.

Las cuentas de la vida és un llibre que pretén ser un cens dels éssers vius del planeta, buscant una aproximació al seu nombre, les seues relacions demogràfiques, establint el valor econòmic que se'n desprén i fent una reflexió de futur. Segons es pot llegir-hi, els seus autors volen fer un balanç de partida, un punt

d'inici, que done un impuls per a la revaloració de la natura.

Quant als autors de l'obra -Michael Gleich, Dirk Maxeiner, Michael Miersch i Fabian Nicolay-, mostren mancances de coneixements biològics suficients per a abordar aquest treball. Provenen dels camps de la comunicació, del periodisme o de la literatura. I això es deixa notar per les

múltiples inexactituds que es detecten en l'obra. Ara, deu anys després de la publicació, cap d'ells dedica el seu treball al món de la ciència o, tal vegada, la seua obra no té la suficient repercussió mediàtica, ni transcendència pública en aquest camp del saber.

Si bé, en la concepció i el desenvolupament d'aquesta obra, juntament amb els seus autors, han col·laborat diferents científics (biòlegs, economistes, demògrafs, etc.) i organitzacions internacionals de protecció del medi ambient, no crec que hagen plasmat prou la seua tasca.

El text va acompanyat de múltiples il·lustracions, gràfics demostratius i nombroses i sorprenents dades, que faciliten la lectura per a tot tipus de públic, i pretenen suavitzar la comunicació entre la ciència i el ciutadà, objectiu que, a vegades, arriba a aconseguir.

El llibre es divideix en dos grans blocs; el primer, de tall més biològic, i el segon de caire més economicista.

El primer bloc, el biològic, amb un llenguatge senzill i més anecdòtic que científic, faltat del rigor que se li pressuposa, es prodiga en les exposicions de diferents casos pintorescos, és el que es podria catalogar d'anecdolari. Així, comença analitzant el paper de la humanitat en el planeta i com aquesta posa en perill l'existència de molts altres éssers vius.

Comenta i analitza una sèrie de casos que, tal vegada, criden l'atenció del ciutadà amb una formació científica bàsica, especialment en el camp de la biologia. D'aquesta manera, comenta l'importantíssim paper que, en els ecosistemes, exerceixen els animals més xicotets. Citen el cas del mínim paper dels lleons en el paisatge de la sabana africana enfront del paper que exerceixen els escarabats, la desaparició dels quals provocaria greus conseqüències per a tot l'ecosistema.

També comenten que el nombre d'espècies en el planeta no és constant, ni ho ha sigut al llarg de tota la història de la Terra, concepte que també pot resultar curiós per a un llec. Així, el nombre d'espècies varia amb el temps, a causa tant de xicotetes extincions d'espècies aïllades, com a grans extincions causades en el passat per grans canvis, per exemple climàtics, que han provocat l'extermini massiu de milers d'espècies. Els autors arriben a estimar que actualment només existeix entre un 2 i un 5% de totes les espècies que en algun moment han existit al nostre planeta.

I així prossegueix una infinitat d'anècdotes molt variades: l'ésser humà com a hàbitat per a altres éssers vius (bacteris simbiotes, diversos paràsits, etc.), l'ésser humà com a propagador, voluntàriament o involuntària, de diverses espècies, sense mencionar que les espècies també es propaguen de forma natural, etc.

Cap al final del bloc, i a manera de transició amb el següent bloc, es fa un recorregut pels diferents modes d'enfocar la natura, i es desprén la visió que l'home ha tingut del món i com ha evolucionat al llarg de la història.

Des dels orígens de la humanitat, l'home sempre hi ha tractat d'ordenar i classificar el món. En un primer moment primava la utilitat i el servei dels animals: animals útils (en el camp, per a la caça...) i no útils (salvatges). Visió que, posteriorment, en la Grècia clàssica o la Roma imperial s'abandona per una altra on comencen a descriure's caràcters biològics.

També comenta com durant segles l'home s'ha dedicat a saquejar la natura en benefici seu, de com fins al segle XIX els animals amenaçaven les persones, i a partir d'ací, les persones amenacen els animals, o de com el creixement humà amenaça seriosament de retallar i dificultar la diversitat, conceptes que, sense ser falsos, s'haurien de matisar i exposar d'una manera menys sensacionalista.

Aqueixa visió utilitarista, primitiva, i el catastrofisme antròpic serveixen de nexa a la valoració economicista del segon bloc.

En el segon bloc, l'economicista, indica com els economistes s'esforcen a calcular el valor de la natura, i arriba a uns resultats sorprenents.

Cert és que la natura genera benefici econòmic per a l'espècie humana; així, un bell paisatge o la mateixa biodiversitat atrauen

turistes, però ací la natura *per se* no és sinó el suport de l'activitat humana que genera el benefici econòmic. La natura seguiria el seu curs encara que no hi haguera benefici econòmic, fins i tot sense l'espècie humana.

Però, quant val un riu? un paisatge? una espècie? o un individu?. Com es valora la purificació de l'aire que realitzen els arbres a les selves tropicals? o la depuració natural de les aigües a llacunes i marenys?. Un prestigiós economista de la Universitat de Maryland va valorar el món, sumant el rendiment de tots els ecosistemes, en 33 bilions de dòlars –de l'any 2000- per any. Servisca per a comparar que aquesta quantitat equival al triple del PIB dels Estats Units d'aquell mateix any. Des dels meus coneixements em sent incapaç, no ja de calcular-ho, sinó quasi d'imaginar-ho. Calcular aquest valor pot ser una gran gesta acadèmica, però inútil.

Alguna relliscada historicobiològica es cola en aquest apartat en proposar, per exemple, el cultiu dels animals salvatges com a possible solució, “la més eficaç”, per a la seua conservació. Això mateix va haver de pensar algun humà del neolític quan va criar alguns animals salvatges. No sols per a conservar-los, sinó també per a millorar-los. Animals que ara coneixem com a gossos, gats, vaques, cavalls, ovelles, etc. Cultivats si, útils si, però no salvatges.

Un últim capítol, “El porvenir de la vida”, fa una reflexió sobre el futur. Ho mencione expressament perquè em sembla el més brillant d'aquest llibre, atés que aconseguieix

fomentar aquesta reflexió en els lectors. Ens hi suggereix un futur fosc, però no un futur negre per a la Terra, sinó per a l'espècie humana, si continua amb els seus hàbits actuals. Proposa un pensament a llarg termini, conjugant humanitat i planeta.

Si bé, tampoc es lliura d'excentricitats com la previsió de substituir la carn provinent de granges per cultius de teixits en laboratori mitjançant tècniques genètiques. No és que aquesta tècnica no siga viable, però té altres connotacions gastronòmiques, culturals i fins i tot ètiques. I tot per a evitar el patiment en els animals, que sempre de s'ha d'evitar, però, potser és més ésser viu una vaca que el blat?

Crec que, en la seua afirmació sobre la tornada al vegetarianisme de l'espècie humana, falten arguments biològics de com el consum de carn ha propiciat que aquesta espècie siga el que és ara. I també, algunes de les seues prediccions han quedat ja superades, com la de desxifrar el genoma humà allà per l'any 3.000.

Com a resum final, diria que és un llibre que, encara que en el seu dia va tenir una certa repercussió, ara sembla llunyà i obsolet. Crec

que abusa de les causes antròpiques per a explicar l'estat del planeta fins a quasi criminalitzar l'espècie humana, ignorant altres possibles causes *naturals*. Aquest llibre el recomanaria per a introduir-se en el món de la natura a alumnes de batxillerat, preuniversitaris, o gent amb escassos coneixements en la matèria. Pot ser una succinta iniciació per a economistes en el camp de la biologia o per a biòlegs en el camp de l'economia ambiental, però sense més pretensions.

El llibre presenta grans i múltiples errors de caràcter biològic per falta d'una adequada revisió editorial, com referir-se als virus com els animals més xicotets (e.g.).

Així mateix, i encara que en el llibre es menciona Espanya en molt poques ocasions, també s'evidencien mancances geogràfiques en esmentar "el tòrrid altiplà càntabre"..., què serà de les terres situades més al sud de la verda Cantàbria?

Rafael Todolí

Biòleg. Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana

2. LA WEB DESTACADA

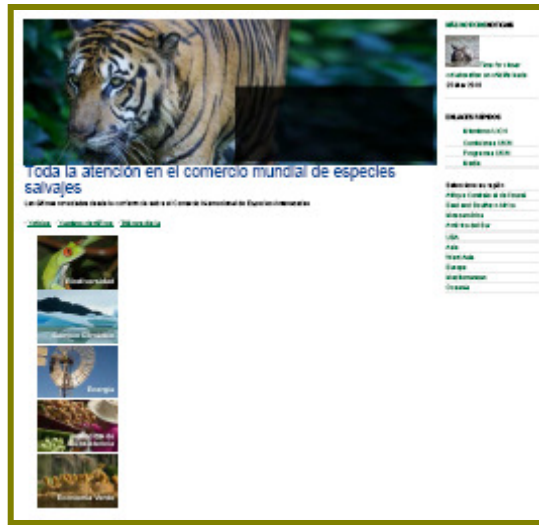
2010, any de la biodiversitat.

<http://www.iucn.org/es/>

Web oficial de la UICN, la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura. Aquesta institució contribueix a trobar solucions als urgents reptes del medi ambient i el desenvolupament que afronta el planeta, donant suport a la investigació científica, gestionant projectes de camp a tot el món i reunint els governs, les ONG, les Nacions Unides, les convencions internacionals i les empreses perquè treballen juntes en el desenvolupament de polítiques, lleis i bones pràctiques.

Aquest web disposa d'interessants recursos sobre biodiversitat. Publicacions i informes sobre conservació i sostenibilitat; documents sobre convencions i conferències, i una àmplia base de dades que serveix com a eina d'investigació i guia de gestió, particularment sobre espècies, biodiversitat, ecosistemes i àrees protegides.

<http://www.fundacion-biodiversidad.es/habladebiodiversidad/>

Web de la Fundació Biodiversitat, fundació pública de Govern d'Espanya, adscrita al Ministeri de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí. Treballa per a preservar el patrimoni natural i la biodiversitat, i orienta la conservació d'aquest patrimoni natural a la generació d'ocupació, riquesa i benestar en el conjunt de la societat, amb especial atenció al medi rural.

La campanya “**Parla de Biodiversitat**”, busca fer popular i comprensible el concepte de la biodiversitat, augmentant així la sensibilització de la societat cap a la importància de la vida al planeta.

La proposta anima la gent perquè parle sobre la biodiversitat a partir de les propostes del projecte, xarxes socials, fòrums, debats, material didàctic, etc. i mitjançant aquest web s'organitzen totes les actuacions previstes; a més, pot trobar-s'hi informació relativa als esdeveniments de l'Any Internacional de la Biodiversitat, com també altres comunicacions sobre la iniciativa.

3. LES BONES PRÀCTIQUES AMBIENTALS

El CEACV et proposa:

Bones pràctiques ambientals per a preservar la biodiversitat

Quan parlem de **biodiversitat** o de **diversitat biològica** moltes vegades pensem en les meravelles naturals de renom internacional -les selves tropicals, els grans deserts, els esculls coral·lins o els manglars- o també, en grans vertebrats –el linx, l'ós o els lleons. Però la biodiversitat està a tot arreu i també la tenim a casa. La biodiversitat fa referència a l'abundància i la diversitat d'espècies d'éssers vius, com també a la dels hàbitats on es desenvolupen i a la seua pròpia diferenciació (diversitat genètica).

Diàriament les persones utilitzem recursos que s'extrauen de la natura (aliments, aigua, combustibles fòssils –petroli o gas-, fusta, pells, plomes, resines naturals, etc.). Els utilitzem per a menjar, per a beure, per a vestir-nos, per al descans, per a l'oci, per a la higiene personal, per a desplaçar-nos dins i fora de la casa, a l'escola, etc. Els ecosistemes ens proporcionen aliments, aigua, medicaments, etc. i ajuden a regular els cicles de la natura (nutrients, aigua, sòl, aire, etc.) La biodiversitat és la base dels béns i dels serveis que els ecosistemes proporcionen a la qualitat de vida i a la salut; en definitiva, al benestar humà.

En les últimes dècades s'han perdut i es continuen perdent moltes espècies a causa de la sobreexplotació o a la degradació dels hàbitats naturals per la contaminació, l'ocupació, la introducció d'espècies foranes o el canvi climàtic. D'una manera o d'una altra tots afectem els ecosistemes com a conseqüència dels nostres hàbits de consum i de les activitats habituals i, per tant, la diversitat biològica i la seua conservació.

És per això que la preservació de la biodiversitat es cosa de tots. És imprescindible que els governs apliquen polítiques de conservació dels espais naturals que alberguen els

ecosistemes amb les espècies més significatives, polítiques d'ordenació territorial (per a evitar l'ocupació desmesurada del sòl) o polítiques de regulació de l'aprofitament dels recursos naturals. Però també és necessari que tots els ciutadans ens conscienciem del fet que de les nostres accions quotidianes també se'n deriven conseqüències i que, per tant, tenim la nostra quota de responsabilitat en la conservació de la biodiversitat.

A continuació s'enumeren algunes recomanacions per a protegir i ajudar a conservar la biodiversitat:

1. Si compres mascotes exòtiques (tortugues, rosegadors, peixos tropicals, pardals tropicals, etc.), assegura't que estan certificades i són legals (compleixen el conveni CITES). Si ja no t'interessen o no te'n pots ocupar, no les abandones mai al medi natural, entrega-les a societats de protecció d'animals o als centres de protecció i recuperació de fauna de la Conselleria de Medi Ambient.
2. Quan faces turisme, no adquirisques records confeccionats amb restes o elements obtinguts d'éssers vius com ara petxines, caragols, ossos, pells, etc. Així protegeixes la biodiversitat.
3. Si eres agricultor o ramader, passa't a les pràctiques agràries ecològiques. Són més sostenibles.
4. Consumeix productes agrícoles i ramaders ecològics. Són més saludables.
5. Consumeix productes agrícoles i ramaders procedents de varietats i races autòctones. Així contribuiràs al manteniment d'aquestes varietats moltes vegades en via de desaparició. Aquestes varietats, si bé tenen poc d'interés comercial, estan ben adaptades a les nostres condicions ambientals. A més, contribuiràs a preservar la nostra cultura agrícola tradicional.
6. Compra preferentment productes amb etiqueta ecològica i que tinguen pocs envoltoris. En general tria sempre que pugues el productes més respectuosos amb el medi ambient.
7. Quan compres mobles de fusta, assegura't que aquesta procedisca d'explotacions sostenibles. La etiqueta FSC garanteix l'explotació de la fusta de manera justa i sostenible.
8. Allarga la vida dels productes que utilitzes.

9. **Empra productes naturals per a la higiene personal.** La producció de cosmètics a partir de productes vegetals és molt més sostenible i, a més, afavoreixen moltes vegades l'agricultura i les indústries locals.
10. **Si tens un jardí, passa't a la jardineria ecològica i empra espècies autòctones.** Evita a tota costa introduir espècies exòtiques, moltes són invasores i desplacen les espècies autòctones.
11. **També pots compostar els residus orgànics que generes i produir un bon adob en xicotets compostadors.** Evitaràs la utilització de substrats procedents de torberes naturals i t'estalviaràs diners en comprar-los.
12. **Promou els espais enjardinats.** La humanitat del segle XXI és fonamentalment urbana, més de la meitat de la població mundial vivim a les ciutats. Els parcs urbans, els jardins públics, els xicotets jardins privats i, fins i tots, els testos i les jardineres als patis i balcons, afavoreixen el desenvolupament de la fauna més acostumada a conviure amb les persones (ocells, insectes, etc.).
13. **Si visites un espai natural, gaudeix-lo amb respecte.** Respecta les indicacions oficials, no faces foc, no deixes residus, no faces soroll, no te n'isques dels camins, no arranques flors o plantes, no molestes la fauna i no deixes aliments per als animals.
14. **Si condueixes per carreteres i camins que travessen espais naturals, respecta sempre la senyalització i els límits de velocitat.** Evitaràs atropellaments de fauna.
15. **Evita alçar pedres en el medi natural.** Davall d'aquestes s'amaga fauna a la qual pertorbem.
16. **Participa en activitats i projectes per a conservar el medi natural i les espècies.** Segur que conèixes alguna entitat ambiental conservacionista amb la qual col·laborar.
17. **Si eres caçador, respecta les lleis, els espais i els períodes hàbils per a la caça.**
18. **Si eres boletaire, talla per la base els exemplars adults que sàpies que vas a consumir, no els arranques i no remogues la terra ni la capa vegetal.**
19. **No arreplegues les restes d'animals (cornamentes, mudes...).** També compleixen moltes vegades un paper en la cadena tròfica dels ecosistemes.
20. **La fotografia és el millor record de la nostra visita a un espai natural.**
21. **Interessa't per conèixer millor els ecosistemes i el valor de la biodiversitat.** Si coneixem millor el paper que tenen quant al benestar dels humans, podrem dedicar més esforços a conservar-los.
22. **Redueix les emissions personals de CO₂.** Disminuint el consum elèctric o l'ús del vehicle privat, a més d'estalviar diners, reduiràs la contribució al canvi climàtic.
23. **Evita produir residus i els que hages de produir separa'ls correctament perquè es puguin reciclar.**

Bibliografia recomanada:

- *Jardineria mediterrània sense espècies invasores.* Pere Fraga i Arguimbau. Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge, 2009. La podeu trobar en pdf al web de la Conselleria: www.cma.gva.es
- *Natura al teu jardí. Guia pràctica per a conèixer i acollir la fauna propera.* Albert Ruhí i Vidal. Ed. Brau, 2007.
- *¿Qué és la biodiversidad? Una publicación para entender su importancia, su valor y los beneficios que nos aporta.* Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino. 2010. La podeu trobar en pdf al web de la Fundació Biodiversitat: www.fundacion-biodiversidad.es

Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana

4. CONEIX EL CEACV

EL JARDÍ DELS PAISATGES MEDITERRANIS: DIVERSITAT D'ESPAIS

Poder recórrer en un espai reduït una important diversitat d'entorns o paisatges, d'una manera tranquil·la, és un dels principals atractius que ofereix el que hem denominat Jardí dels Paisatges Mediterranis.

El Jardí dels P. Mediterranis el dia de la seua inauguració.

Es tracta d'una zona d'un poc més de 6 hectàrees i mitja de superfície en què s'han recreat 13 unitats diferents de paisatge corresponents a diversos entorns naturals i humanitzats de l'espai més pròxim al litoral mediterrani de la nostra comunitat autònoma.

Cada un d'aquests paisatges tracta de reproduir, mitjançant la plantació de les diverses espècies vegetals que els componen, les seues característiques i aspecte per a

tractar d'acostar-los al públic que visita la instal·lació.

L'Oliverar

El terreny en què s'ubica aquest jardí, ja fa més de sis anys, era una antiga zona de cultius agrícoles, per això ja n'hi havia alguns camins i séquies que es van integrar en el nou espai. Es van crear paisatges culturals com ara un oliverar, un palmerar, una zona de guaret, un espai dedicat als cultius de secà o un ampli espai emparat, intercalats amb altres espais naturals com ara llacunes, pinedes, una duna, bosquets de tamarius i de ribera o zones de matolls.

La duna

Les diverses unitats de paisatge, comunicades per una extensa xarxa de camins amb places i ramificacions, permeten un recorregut infinit en un espai limitat, i revelen la riquesa ambiental i cultural de les planes costaneres on s'ubiquen aquests entorns.

Emparrat

Amb el desenvolupament de tots els exemplars vegetals que s'han introduït al llarg d'aquests anys (en total més de 70.000 d'unes 190 espècies) i la progressiva colonització de la fauna associada, el Jardí dels Paisatges Mediterranis ha evolucionat cap a un espai amb una creixent biodiversitat que hi permet conjugar usos socials i ambientals.

Llacunes

En aquest espai en contínua evolució es descobreix la interacció dels factors naturals

com ara la presència d'aigua dolça, la influència marina, el substrat o el clima, que confereixen a cada paisatge unes peculiaritats singulars i irrepetibles.

La concepció i el disseny del Jardí permeten tant la realització d'activitats d'educació ambiental com el pur esplai.

Llacunes

En total s'ha creat una xarxa de camins amb prop de tres km de longitud per la qual podem passejar gaudint de l'entorn, vorejant les llacunes, travessant els ponts que les creuen, descansant sota l'emparrat, travessant el palmerar o recorrent les pinedes.

Víctor Benlloch Tamborero
Biòleg. Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat
Valenciana

5. ACTIVITATS D'EDUCACIÓ AMBIENTAL D'ALTRES ENTITATS

PARTICIPA-HI!

Un nou projecte d'educació ambiental

Participa-hi és un nou projecte que ha portat endavant la Comissió d'Educació Ambiental d'Acció Ecologista Agró al voltant de la Marjal dels Moros amb la participació de diferents instituts de Sagunt.

AE-Agró duu molts anys donant a conèixer els nostres ecosistemes a estudiants, professors, periodistes... i hem pensant que era el moment de pegar un nou pas cap a la participació. Per tant, aquest és un projecte amb dos vessants i diferents objectius.

Educar en la participació

Una de les idees que hem intentat transmetre als joves és la importància de la participació en les societats democràtiques, apel·lant a les seues responsabilitats com a ciutadans i donant mecanismes per a influir o participar en les decisions que els afecten. Per això, hem fet dues sessions teòriques a les aules dels instituts María Moliner, Camp de Morvedre i Jorge Juan, del Port, i Sant Vicent Ferrer i Clot del Moro, de Sagunt.

En la primera sessió hem assajat el que seria un procés participatiu per a prendre decisions, de manera que cada grup ha fet una anàlisi de la Marjal dels Moros i de les accions que s'hi poden dur a terme. Es a dir, diferents accions per a poder participar en la gestió de l'aiguamoll. En la segona sessió a les aules es tractava d'establir conclusions i transmetre-les a la resta de la població. Amb aquest fi cada

alumne ha buscat el seu mitjà de comunicació i a final de curs es faran públics els treballs: entrevistes, notes de premsa, cartells i cançons.

Caminant cap a la Marjal dels Moros

La Marjal dels Moros: biodiversitat i patrimoni

Per a desenvolupar aquest projecte podríem haver triat qualsevol espai natural, però la Marjal dels Moros va ser l'escollida per diverses raons. Tots els alumnes que han participat en aquest projecte havien visitat en el seus temps d'escolars la Marjal dels Moros amb el programa de visites guiades que Bancaixa financia a Acció Ecologista Agró. Per tant, després de conèixer-la, ara els demanàvem una major implicació.

D'altra banda, la Marjal dels Moros és un element patrimonial i natural clau a la nostra comarca, que molts estimen i altres obliden. En aquests moments és assetjada per un gran polígon industrial i ampliacions diverses del Port de Sagunt. Les afeccions d'aquestes transformacions no sabem valorar-les però el que ens han demostrat els alumnes participants és la preocupació per la seua conservació.

Plantació de diverses espècies en una de les llacunes de la Marjal dels Moros pels alumnes dels instituts de Sagunt

Passem a l'acció

Els resultats del tallers realitzats, es a dir, les conclusions dels alumnes sobre com caldria gestionar-se la Marjal dels Moros passen des de l'educació i conscienciació ciutadana a l'ampliació de la zona protegida.

Però el que més els preocupava era la disminució de la biodiversitat.

Per tant, passàrem a l'acció! Cadascun dels grups va realitzar una plantació en una de les llacunes de la Marjal; d'aquesta manera augmentàvem la biodiversitat d'espècies vegetals i la millora de l'hàbitat per a les aus. Plantàrem tamarius, lliris, joncs, salicària i *Dorycnium*, que aquesta primavera han començat a brotar.

Esperem que aquests joves tinguen sempre present la seua contribució en la conservació i difusió de la Marjal dels Moros i que la seua tasca arribe a la resta de ciutadans, però sobretot que siguen capaços de crear una societat en què la participació done fruit a decisions més responsables.

Comissió Educació Ambiental Acció Ecologista-Agró. Camp de Morvedre

Agraïments: Ajuntament de Sagunt, CEA, Conselleria de Medi Ambient: personal de la Marjal dels Moros i Servei de Microreserves de Flora, i sobretot als participants: alumnes i professors

Podeu trobar els treballs realitzats pels alumnes a: <http://www.accioecologista-agro.org/spip.php?rubrique45>.

Punxeu en PARTICIPA-HI! i podreu veure els materials creats.

NOTA: SI VOLEU DONAR A CONÉIXER LES VOSTRES ACTUACIONS, ACTIVTATS, ETC. ENVIEU-NOS-LES AL CEACV PER A PODER INCOURE-LES EN AQUESTA SECCIÓ.

6. ACTIVITATS DEL CEACV

Volem que estigau al corrent de les activitats que anem a fer al llarg d'aquest any al CEACV.

- El **programa educatiu sobre la mar** es realitzarà en les dates de costum, durant les 3 primeres setmanes de juny. Per a sol·licitar informació d'aquest programa o realitzar reserves podeu telefonar directament al CEACV.
- Les **visites guiades i les activitats d'educació ambiental** que es fan durant tot el curs les podeu reservar ja, indicant-nos quina temàtica us interessaria tractar (aigua, residus, energies renovables, canvi climàtic, biodiversitat...) o qualsevol altra que puga interessar-vos.
- Dins de la programació d'activitats per a la celebració del X aniversari del CEACV, les pròximes convocatòries dels **diumenges familiars** són:
 - ✓ El dia 13 de juny celebrem la “Jornada de portes obertes”, en la qual tindrem tallers, jocs i la fira de la sostenibilitat per a poder passar un matí agradable.
- El dia 30 de maig hem organitzat la “I Volta a peu per la Marjal dels Moros”, compta amb diverses categories de participants. Tots els detalls de la carrera els podeu conèixer en la nostra web: www.cma.gva.es/ceacv, a més d'accedir a la fitxa d'inscripció.

Si voleu més informació sobre aquestes activitats i altres programes del CEACV podeu consultar en el web www.cma.gva.es/ceacv o en el mateix CEACV (tel. 962680000).

7. EL CENTRE DE DOCUMENTACIÓ DEL CEACV

- **Es poden realitzar consultes en sala.** La biblioteca disposa de consulta de materials en sala i d'assessorament d'un tècnic sobre qualsevol dubte que puga sorgir. També disposa d'un ordinador connectat a Internet per a qualsevol recerca d'informació o per a poder realitzar tasques que requerisquen un suport informàtic.
- **Utilitzar el servei de préstec extern.** Permet el préstec de fins a quatre documents durant un termini màxim de 15 dies. El préstec pot ser presencial o per correu. En aquest últim cas l'enviament de materials està limitat a un pes màxim de 3 kg. La devolució de documents per correu sempre és a càrrec de l'usuari.
- **Recerques bibliogràfiques.** El Centre de Documentació del CEACV realitza, a petició dels usuaris, recerques bibliogràfiques per temes entre els materials que té disponibles.

Tècnic del Centre de Documentació–Biblioteca del CEACV: Víctor Benlloch

Tel. de consulta: 96 268 00 00 Fax: 96 267 29 44 Correu electrònic: biblioteca_cea@gva.es

Devolució per correu postal: CEACV. Apartat de correus 100. 46520 Port de Sagunt (València).

Horari: de dilluns a divendres de 9:00 a 14:00 hores, i de dilluns a dijous de 16:00 a 18:00 hores. (Vesprades d'estiu tancat).

El Centre de Documentació del CEACV sol·licita la cessió o donació de bibliografia per a incrementar els fons destinats a ús públic.

Ubicació del CEACV:

CENTRE D'EDUCACIÓ AMBIENTAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Alqueria dels Frares. Partida de Gausa.
Carretera de la Siderúrgica, km. 2
46500 Sagunt (València)

Vosté rep aquest correu electrònic perquè s'ha donat d'alta en la Llista de distribució del CEACV. En compliment de l'establert en la Llei orgànica de protecció de dades de caràcter personal (Llei 15/1999) l'usuari podrà exercir els seus drets d'accés i rectificació de les seues dades personals als fitxers del CEACV mitjançant l'enviament d'un correu electrònic a la següent adreça de correu electrònic: biblioteca_cea@gva.es o la cancel·lació d'aquestes.

8. NOVELTATS REBUDES AL CENTRE DE DOCUMENTACIÓ DEL CEACV

DOCUMENTS INCORPORATS AL FONS BIBLIOGRÀFIC DEL CENTRE DE DOCUMENTACIÓ DEL CEACV DURANT ELS MESOS DE GENER, FEBRER, MARÇ I ABRIL DE 2010

0. EDUCACIÓ AMBIENTAL

- 📖 Las colonias escolares valencianas (1906-1936). Un ejemplo de renovación educativa. J. I. Cruz. IVAJ. 1991.
- 🌐 Reinventamos un pueblo. Fundación Ciudad de la Energía. 2009.
- 📖 El libro del crecimiento. Fundación Ruralcaja. 2006.
- 📖 ¡Hagan sitio, por favor!. La reintroducción de la infancia en la ciudad. M. Román y B. Pernas. OAPN. 2009.
- 📖 Un viaje por la educación ambiental en las entidades locales. Y. Sampedro y J. García. CENEAM. OAPN. 2009.
- 📖 El recorrido de los residuos en la Comunitat Valenciana. J.M. Baldasano. CMAAUH. 2010.
- 📖 Cambio educativo y cultura de la sostenibilidad. A. Escolano. Ed. Tirant lo Blanch. 2007.
- 📖 365 soluciones para reducir tu huella de carbono. J. Yarrow. Blume. 2008.
- 📖 Mi primera guía sobre el cambio climático. J.L. Gallego. La Galera. 2008.
- 📖 Educación ambiental: investigando sobre la práctica. VV.AA. OAPN. 2009.
- 📖 El huerto escolar ecológico. M. Escutia. Graó. 2009.
- 📖 El tesoro de los Gerticos. J.P. Fernández. Natura y Cultura. 2010.

1. MEDI NATURAL

- 🌐 Pla de seguiment de papallones diürnes de Catalunya. Generalitat de Catalunya – Museu de Granollers. 2008.
- 📖 Conservación Ex Situ de plantas silvestres. VV.AA. Gobierno Asturias . 2008.
- 📖 Conceptos y técnicas en ecología fluvial. A. Elosegui y S. Sabater. Fundación BBVA. 2009
- 📖 Guía botánica del jardín mediterráneo de la UPV. VV.AA. UPV. 2008.

2. ASSENTAMENTS HUMANS

- 📖 Manual de conducción eficiente para vehículos industriales. AVEN – Conselleria d'Infraestructures i Transports – IDAE. 2008.
- 📖 Manual de conducción eficiente para vehículos turismo. AVEN – Conselleria d'Infraestructures i Transports – IDAE. 2008.

3. IMPACTE AMBIENTAL

- 📖 El clima en peligro. Una guía fácil del cuarto informe del IPCC. UNEP – Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino. 2009.

4. POLÍTICA AMBIENTAL

- 📖 Huella ecológica y desarrollo sostenible. J.L. Doménech. AENOR. 2009.
- 📖 Restauración de ríos. Guía jurídica para el diseño y realización de proyectos. A. Barreira, PI Brufao y A. Wolman. Ministerio M.A.M.R. y M. 2009.
- 📖 Conectividad ecológica y áreas protegidas. Herramientas y casos prácticos. Europarc. 2009
- 📖 Second informal dialogue on the role of land use, land use change and forestry in the climate change response. 2006.

6. GESTIÓ AMBIENTAL

- 📖 Empresa tecnología y medio ambiente. La aplicación de norma IPPC en la Comunitat Valenciana. J.A.Tomás (Dir). IMEDES. Fundación Gas Natural. 2009.
- 📖 La calidad del aire en las comarcas de Els Ports-Maestrat. CEAM-fvCTH. 2004.

7. MEDI SOCIAL

- 🌐 Empresas del sector ambiental de la Comunitat Valenciana. Diciembre 2009. Cámaras de Comercio – Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge. 2009.
- 📖 El faro. Pabellón de iniciativas ciudadanas. 2009.
- 📖 Meravelles valencianes. VV.AA. Fil per Randa. 2010.

8. ACTIVITAT ECONÒMICA

- 📖 La Datos energéticos de la Comunitat Valenciana. 2007. Conselleria d'Infraestructures i Transport-AVEN. 2008.
- 📖 Energías limpias. Guía del consumidor. CECU.
- 📖 Guía de ahorro y eficiencia energética en locales comerciales de la Comunitat Valenciana. Conselleria d'Infraestructures i Transport-AVEN. 2005.
- 📖 Guía prácticas de energías renovables. Energía solar térmica. Conselleria d'Infraestructures i Transport-AVEN. 2008.
- 📖 Plan de ahorro y eficiencia energética de la Comunitat Valenciana. Conselleria d'Indústria, Comerç i Energia-AVEN. 2003.
- 📖 Plan de ahorro y eficiencia energética. Guía de servicios energéticos para administraciones locales. AVEN. 2009.
- 📖 Estudio sobre las carencias y necesidades formativas en materia ambiental en los sectores de actividad de la Comunitat Valenciana. Ecoempleo. IMEDES. 2010.
- 📖 Haz que tu terraza sea comestible. M. Catalán y J. Urruela. Ed. Saga. 2009.

9. CIÈNCIA I TECNOLOGIA

- 📖 La actividad científica de la Fundación Centro de Estudios Ambientales del Mediterráneo (1991-2008). CEAM. 2009.
- 📖 La génesis histórica de los montes catalogados de utilidad pública (1855-1901). Luis Calvo Sánchez. Ministerio de Medio Ambiente. 2001.

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES

- 📖 PoliValencia. Núm. 59, 60.
- 📖 Research*eu. Núm. especial, 60
- 📖 Residuos. Núm. 114.
- 📖 New Energy. Núm. 6
- 📖 Páginas de información ambiental. Núm. 32.
- 📖 Boletín de Europarc España. Revista Técnica de los Espacios Naturales Protegidos. Núm. 28.
- 📖 Bolecín. Núm. 75.
- 📖 Ambienta. Núm. 89, 90.
- 📖 Pequeños Heroes. Núm. 11.
- 📖 La Garcilla. Núm. 140.

- 📖 Seguridad y medio ambiente. Núm. 116, 117.
- 📖 Estratos. Núm. 93.
- 📖 CVNews. Núm. 58.
- 📖 Reutil. Núm. 51.
- 📖 Natural de Aragón. Núm. 33.
- 📖 Consumer Eroski. Núm. 139, 140, 141.
- 📖 Medio Ambiente para los europeos. Núm. 36.
- 📖 Boletín de Interpretación. Núm. 21.
- 📖 Aves y naturaleza. Núm. 1.
- 📖 Eina. Núm. 11.
- 📖 Biodiversidad. Núm. 10.
- 📖 En acción. Núm. 28.
- 📖 Revista valenciana d'estudis autonòmics. Núm. 53.
- 📖 Mètode. Núm. 65, anuario 2010.
- 📖 Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural. Num. 75.
- 📖 Ambientalmente sustentable. Núm. 7 (año IV, volumen I).